

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СВОБОД В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. Число 232. Джерси Сіті, Н. Дж., середа, 5-го жовтня, 1921. VOL. XXIX. No. 232. Jersey City, N. J., Wednesday, October 5, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ПОКЛИК ГАРДИНГА ДО МІСТ І СТЕЙТІВ

ЗАКЛИКАЄ ІХ ПОМАГАТИ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШІНГТОН, 3 жовтня. — Президент Гардінг видав нині поклики до мейорів міст та стейтських властей, щоби помагали безробітним, виконуючи припорушення, проголошені в тім давній конференції для безробітних, котра почалася недавно у Вашингтоні і котра видала власне першу частину своїх поручень, відносячись до поправ найбільше нещасливих безробітних.

На вступі своєю поклику президент Гардінг розповідав коротко про безробітне та про конференцію для безробітних, скликану ним до Вашингтону. Конференція прийшла до переконання, що безробітне не можна зарадити без відповідної організації по всіх стейтах, де лише безробітне дійшло до більших розмірів. Конференція тому пропонує план організації, який був попередній рішучим суспільними групами краю, торговельними, фабрикантами, професійними і робітничими.

Ця організація малаби передусім на меті зібрати певні дані щодо розміру безробітних та потреб безробітного населення. Описана вона малаби на меті постаратися за роботу для безробітних. Своєю вона не хотіла зробити, як за нею не стануть всі публічні чиновники. Тому в кожній місцевості уряд повинен бути втягнутий до організації місцевих організацій, щоби в той спосіб допомогти цілому краю.

Тому президент закликає всіх стейтських губернаторів і мейорів міст цього краю, щоби вони безпровадно взялися до ділянки і передавати в життя припорушення конференції для безробітних. Щоби довести згоду в діяльності цих усіх стейтських та місцевих організацій, чито приватних чи стейтських, федеральні власті установають у Вашингтоні спеціальне бюро, яке має нагадувати над усією діяльністю поодиноких груп та організацій, контролювати їх доступ, та давати їм припорушення щодо дальших кроків.

КОНВЕНЦІЯ МАЙНЕРСЬКИХ ЮНІЙ.

ІНДІАНОПОЛІС, 3 жовтня. — Міжні справами, які нині були під обрами конференції, була справа американської патріотичної організації ветеранів, що зветься Американським Легіоном, та відношення до неї майнерських юній.

В тій справі поставлене було внесення, щоби майнерська юнія напитувала Американський Легіон як страйковою організацією, і шійий ряд бескінчних в острих словах домогався такої ухвали. Однак конвенція відкинула це внесення, а прийняла друге, багато лагідніше, в котрім визнається заряд Американського Легіону «впорядкувати свою хату» і перестати всякі протиріччя виступи.

Другою справою, порушеною конвенцією, була справа установаження юнійних організаторів. Досі їх установав уряд юній. Проти цього піднісся протест, які найшли вираз у внесенні, щоби на будуче організаторів установавала, себто вибирала, конвенція. Це внесення аргументовано тим, що установав урядом організатори, переводячи організацію юній, рівночасно абияють за установаження для себе політичної, партійної манієри. Однак прихильники свого внесення не потрадили попереді свого захиду фактами, і делегати їх внесення відкинули.

Між політичними резолюціями, прийнятими конвенцією майнерів, була резолюція за безпровадною націоналізацією (перехватом на власність держави) вугільних копалин і залізниць, за відкиданням законів проти шпіонажу, за амністією (подаруванням кари) усім політичним арештантам та самоозначення для Ірландії. За те відкинуто резолюції, котрі видавалися делегатам дуже радикальними, які резолюції за «одною великою юнією», резолюції за прилученням майнерських юній до міжнародної ради праці і промислових юній, резолюції за скасуванням конвенції усіх американських юній в шій ширення власної сваволі і знесення капіталістичного устрою. В справі пива і других алкоголічних напійку було поставлене резолюція проти прогібів, але конвенція відкинула її на тій основі, що справа прогібів і приватна справа кожного горожанина, в котрім він може думати собі, як йому подобається.

ЗІ СТРАЙКУ ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК, 3 жовтня. — Діокоф Райен, віцепрезидент юній портових робітників Інтернаціоналу Лонгормен Ассосіейшн, видав нині поклику до страйкуючих робітників відстати до роботи.

Вечером відбулися збори шістьох льокальних згаданої юній в Голосен, і на них коло 5.000 робітників відступило від юній, закликаючи своїх урядників, щоби вони їх проклали.

Провідники страйку кажуть, що лише дуже мало робітників вернуло до роботи і що ситуація страйкою незмінна.

НОВИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ РОЗПОРЯДОК.

НЬО ЙОРК, 3 жовтня. — Іміграційні власті подають до відома, що іміграційний уряд на Елкс Аляска так перегорів новими імігрантами, що від 9 жовтня він буде записаний в нещасно як до дальшого поволення.

На острові знаходиться тепер коло 400 імігрантів, жидучих рішення своєї справи. Супроти свого, що номодко їм припадає до своєї порту ідею пістора тисячі нових імігрантів, з котрих нема частина аніється на острові до вирішення їх справи, в іміграційний уряд панує велика гріота.

НАЙШОВ ПРИЧИНУ БЕЗРОБІТТА

Дуже оригінальне пояснення теперішнього безробіття в Злучених Державах найшов сенатор Нелсон з Міннесоти. Підчас дебати над податками забрав свій слово і став виказувати, що причиною безробіття являється діяльність робітничих юній. На думку сенатора робітничі юнії та робітничі провідники, мисто намовляють юній до роботи та знижували робітничою заплати, намовляють їх до супротивлення всяким зніжкам і до страйків. Через се, на думку сенатора, промислові Америки не можуть вернути до нормальних умов. За примір несправедливих домогань щодо заплати сенатор подавав буваельні юній, які мали жадати по 14 доларів за 8 годинний день праці для своїх мулярих.

ОПІР В ШКОЛІ.

Про шкільний будинок в Емерсон, в провінції Манітоба, в Канаді, розійшлася була чутка, що там ходить якийсь дух. Так як будинок не замешканий і запуснений, то нікого се не дивувало, що в будинку появлялися вночі якийсь дани, непонесені світла. Служа буваельні почала рости, як наковчю почала випнашася в цілу надземську сферу. На тій причуді шкільний будинок найдаво величезну дестялярню горівницю, котра може дати дешо від 45 до 75 галлонів горючки. Попри манієри найдаво правдивий склади різних приборів до горівництва. Поліція се все сконфіскувала, а в додатку арештувала чотирох людей, яких підірає за знакомість з надземськими істотами.

ЖИЛА З ПРИШЛИДКОЮ В ТІЛІ КИЇВКА ЛІТ.

Одна учителька в Брукліні і редакторка газети для дітей від багато тій терпіла страшний болі з невідомої причини. Лікарі, котрих вона радилася, не могли її нічого помогти. Але нещодавня хтось з і родини пригадав її, що вона будучи малою дівчиною, прокувляла припущинку. Жінщина з першу не могла пригадати собі такої пригоди. Дочепа, як її пригадали подію краще, вона пригадала собі, що дійсно була при тій народі везла в уста припущинку. Пригадавши собі пригоду, вона враз пішла до лікарів, які робочі лючі Рентгена і сі ділою stwierdили, що вона має припущинку в животу. Лікарі порадили операцію, а жінщина без ваганія згодилася. Однак її тіло було відносно дуже так ослаблене довгими терпіннями, що підчас операції показався потреба перерізати кров з другої людини. Коли зроблено і со операцію, жінщина почала почувати краще.

СМЕРТЬ В ПОЛЯНИКАХ.

У Вайнберге, коло Вінниці, знаймалися ногтем дівчинка Розалія Штам підчас варення обіду в нещасливості родичів. Дівчинка цего самого дня серед страшних болів померла.

НАРОДНЕ ВІЧЕ В СІРЯКОУ, Н. Я.

Подаємо до відома усіх, котрі не хотять ходити у польські ярми, що в нещасно, дияволю жовтня с. р., відбулися велике віче в Сіракоу, Н. Я., на котрім буде промовляти делегати галицького привітництва Др. ЛУКА МИШУГА.

Кожний, що любить волі та свій рід, що бажає добра своїй вітчизні, — най прийде і послушає, як можею промовити рідній стороні у тяжкій потребі.

Початок віча о год. 3-ій по полудні. Віче відбувається в церковній галі при Wilbur Ave. Комітет.

ЩЕ ПРО СМЕРТЬ ДВОХ УКРАЇНЦІВ В СЕНТ-ЛУІСІ

В справі смерті двох Українців в Сен-Луїсі, Мезурі, а саме: Д. Стефан Савицького і д. Івана Заслоцького, лише нам д. Іван Омчувер, член відділу ч. 179. Українського Народного Союзу:

Дня 18 вересня 1921 в Сент-Луїсі, Мезурі, нестало між живими двох вірних і патріотичних Українців: Тов. Стефана Савицького і тов. Івана Заслоцького, члени братства Св. Володимира Великого, відділ 179. У. Н. Союзу, котрих спіткала несподівана смерть! Покійний Стефан Савицький був на братській мітингу, котрий відбувся дня 18 вересня о годині 6 вечером. По мітингу Савицький аніні ані сабото вірною свого приятеля Івана Заслоцького до свого салону, а о дев'ятій годині того самого дня запропанувався з билим світом. Смерть наступила невідомою причиною, відій з винита коєст отруї.

Тов. Ст. Савицький входив з Галичини, зі села Лашківці, повіт Требухов. До сполучених Держав прибув 1908 року і до роботи гарного майна. Дбав за парафію і за українські справи.

Покійний С. Савицький був Опікуном в Українській Молодечій Союзі в Ст. Луїсі; організував шійий відділ, котрий складається 47 членів; поміг такою купити У. Народний Дім, в котрім був касіером. Він брав живучу участь в публічному житті, відгортав представлення на шій Народною Дому і був дуже шірою сферою.

Лохором відбувся в середу 21. вересня. Вже о дев'ятій годині рано сотки людей збирлися перед домою покійного. О 9.30 години сейнтлуїський парох о. Данилович відправив панашу і зложив пожування за його добру ділу. А за його добру серце так порадився з женою і малими сиротами і братами. Дмитром і Ніколою, і з тотою котра приїхала з Дітроїт. Мишиген. Облдова товаришів, котрих спіткала люта смерть, спільно привезли до церкви, а по Службі Божій заховували небижчиків на цвинтарі.

З. І. Ш.

СУД НАД КОМУНІСТАМИ.

У Варшаві відбувся суд над левими комуністичної партії Ільшиця Пренського і писменника Зальберга засуджено на три роки, робітничі влітера на два роки, Худого на 1 рік торжаршав його на кунік.

СЛАВНИЙ РОСІЙСЬКИЙ СПІВАК ШАЛАНІН ГЛУЗУЄ СОБІ ІЗ СОВЕТСЬКОГО РАДУ.

ЛОНДОН, 1 жовтня. — Славний російський бас Шаланін, котрий недавно суди приїхав з Росії, каже, що він тепер найшасливійший з усіх Лондонців.

Він казав: «Як в нині їхав через Лондон, мені здавалося, що я радий би привізти навіть траву у ваших парках, такий чужий шасливий. Бо маюте знати, я був латі п'ят в Москві».

Сьогодні він купив собі однина за 300 фунтів стерлінгів (\$1.500). Платити за одніє, він казав, що в Москві не міг би дістати ніякого одніє. Прийм давав, що советський уряд даєчі перевіз траву в його мешканці і двічі забрав йому певну скількість одніє для держави, оставляючи йому лише дуже мало.

Далі він казав репортерам (справоздавцям) газет, що коли він, це замолду, замач співати, то діставав 20 рублів, значить около 2 фунти стерлінгів за виступ, а тепер дішов був до суми 500.000 рублів за виступ. Стільки брав в Петроград, перед віздом на суд, а та сума, казав, буде теж імовірно вартувати два фунти стерлінгів (\$10).

Шаланін співати-ме в понеділок (3 с. м.) в Бірмінгемі, а в середу (5 с. м.) в Альберт Гол в Лондоні. До Америки віділеті 19 с. м.

ШКАГОВСЬКА ПОЛІЦІЯ ПЕРЕБІЛА УЖИВАТИ ЗЛОЧИНЦІВ ДО ВИЛОВЛЮВАННЯ ДРУГИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Велика лава присяжних судів дідала до відома в своїм рапорті, що шкагівська поліція вже закінчує звичай виявляти так званих «стаудженців» тобто одних злочинців до шукання і арештування других.

Велика лава присяжних судів від якогось часу робила спеціальне саїство над сею практикою шкагівської поліції.

УБІВ ЗА ПРИГОРЦУ СИНА.

Надорозі коло Шакової стояв із сімою, який пинавуче статежний чоловік. Надійшов Мауэр Галема і хотів мавкувати сімою; старий вдарив його багатогом а Мауэр ударив його багатогом та, що той амер на місці. Власник їм, що сімою Мюероз, що Власник і омолоділ офіцарам помагає в місця самохі, кинувся разом з офіцаром за убійником, але задержав тільки його, бо Галема втік до лісу. Утечі убійника не спинили; поліція не надало стеграти моєста і нальміє навіть на Галема, бо не кивнулі.

ДОБРЕ ЗАЛОЖИВСЯ.

В сєді Сьвідже приїхаво кілька офіцарів на вакації. В часі прогулянки з ланчочками задержав двох офіцарів, що на секунду перед приходом їм ладу перешкоди вони зєздились шіроку. Одному з них удавалося прервати, а другого проду нареченої і товни відієчі, поїзд розшаршав його на кунік.

ДОБРЕ ЗАЛОЖИВСЯ.

В сєді Сьвідже приїхаво кілька офіцарів на вакації. В часі прогулянки з ланчочками задержав двох офіцарів, що на секунду перед приходом їм ладу перешкоди вони зєздились шіроку. Одному з них удавалося прервати, а другого проду нареченої і товни відієчі, поїзд розшаршав його на кунік.

ДОБРЕ ЗАЛОЖИВСЯ.

В сєді Сьвідже приїхаво кілька офіцарів на вакації. В часі прогулянки з ланчочками задержав двох офіцарів, що на секунду перед приходом їм ладу перешкоди вони зєздились шіроку. Одному з них удавалося прервати, а другого проду нареченої і товни відієчі, поїзд розшаршав його на кунік.

ІЗ ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 3 жовтня. — На нинішній сесії Збору Ліги Народів знова виринула була справа сербсько-албанської суперечки за границю, але з уваги, що албанська делегация заявила, що вона приїме постанову алянтської Конференції Амбасадорів, Збір замикнув дискусію над сею справою.

Запевняють, що Конференція Амбасадорів має прийняти резолюцію, яка проголосить політуну і територіальну незалежність Албанії.

Рада Ліги Народів досі не могла осангути згоди в справі побільшення числа постійних членів Ради до п'яти (досі є 4: Англія, Франція, Італія, Японія). З поглядом Англії, щоби п'ятий постійним членом була європейська держава Еспанія, не годяться південно-американські республіки; особливо проти цього виступає представник Бразилії, др. Гастоа до Кунга. З уваги на те, се справа імовірно остаеться покищо невирішеною.

Бюджет Ліги Народів на слідуячий рік має виносити, згідно з проделоженням, 20,750,000 золотих швайцарських марок, а 500,000 швайцарських марок менше як в 1921 році.

БЕЗРОБІТТЄ В АНГЛІІ.

ГЕРЛОУЧ, Шотляндія, Велика Британія, 3 жовтня. — Прем'єр Ллойд Джордж відібув тут довші конференції з банкірами і промисловими провідниками в справі захолів, як зарадити проти безробіття. Є плани заомогової акції для безробітних, а також державних позичок і кредитів для оживлення промислу.

В урядовому звіті говориться, що дискусія виясняє ситуацію, але не прийнято ніяких остаточних постанов.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ В ОДЕСІ 63 ПРИКЛОННИКІВ ОТАМАНА ПЕТЮРИ.

МОСКВА, 30 вересня. — Судні наслідки депеші з Одеси які доносять, що советська «чрезвичайна» (надзвичайна) комісія для поборовання контрреволюції викрала там велику організацію приклонників отамана Петлюри, яка складається з селянських власників і офіцарів. Досі большевики розстріляли 63 членів цієї організації, а багато інших увязнили.

НІМЕЦЬКИЙ ПРОМИСЛ РУЙНУЄ ПРОМИСЛ ГОЛЛЯНДСЬКИЙ.

ГАГА, столиця Голляндії, 1 жовтня. — Голляндія шойно тепер зачне перенести тяжкий удар промислової кризи з цілому світі.

Становище вже тепер стається шораз то грізніше, а й на недалеку будучину голляндський промислові круги не воярять поправи діловою.

Фабрики шодня усувають робітників від роботи, а багато власників вже цілком замкнуло свої фабрики. Підприємці, що вивозили з Голляндії товари, тепер не беруть голляндських виробів але німецькі; бо німецький виробі їзав нізкогою ценою німецького майже з много дешевіш. Голляндська а тільки німецькі, з якими голляндські фабриканти не можуть видержати конкуренції (суперечниця).

Стак (шер, уліан) голляндських промислових підприємств в останньому часі сильно підупав. Власники стаку (шерові) дуже багато потерпіли. Як порівняти теперішній шій стаку на біржі в Амстердамі (торговельній столиці Голляндії) з торчними цінами, то страхи шероців вивнесут великі міліони гульденів (1 гульден 40 американських центів).

Великі підприємства, що недавно були на висоті розвитку, тепер у великих трудностях.

Загалом, голляндський бізнесменів обчислюють, що голляндський промисл більше потерпіл за останні 9 місяців ніж зискав за весь час світової війни.

Потерпіли також банки, котрі фінансували промислові підприємства, які тепер попали в накріе положення, але їх становище остільки краще, що вони надбали і нащадли багато гроця за час війни.

ХОТЯТЬ 9-ГОДИННОГО РОБУЧОГО ДНЯ ЗАМІСЦЬ 8-ГОДИННОГО.

БЕРН, столиця Швайцарії, 1 жовтня. — Тепер у Швайцарії варті обв'язує, згідно з новим постановою конституції, в підприємствах промислових і перелозових 8-годинний робучий день, який в лютий обітмає 48 годин. В останньому часі також різні робітничі робачі заходи, щоби в хліборобському промислі впровадити законом 8-годинний робучий день.

Однак проти 8-годинного робучого дня зачалася агітація, яка стремить до того, щоби конституційну постанову про 8-годинний робучий день зміняти.

Знаєні анікують, що 8-годинний день не зменшить безробіття в Швайцарії, а натомість пробільняє недобори, особливо державні, на державних залізницях і почтаз, а також в публічних доставках електрики, газу, води і т. д. Крім того вони виказують числами, що від часу введення 8-годинного робучого дня є більше згоденням хорих споміж робітників аніж се було вередче.

З уваги на те, що робітничі тепер пригтовані для ініціативи (почути) до введення лобого артікулу до швайцарської конституції, який дозволяв би 9-годинний робучий день, або 54-годинний робучий тиждень, але тільки тоді, як робітничий згодення на нього. Більше як 9 годин не міг би винисити робучий день у Швайцарії.

ВІСТІ З БЕРЛІНА.

(Спеціальна кореспонденція „Свобода“).

Тутешня українська колонія перебуває так званий сезон отгірковий.

Деякі її члени вертають знад моря, з Карльсбургу, Марієнбаду і інших бадів. Почорніли від сонця і помаринні від цілощого води.

Щі, що не їздили, теж почорніли, але з журбою, а помаринні з неолоданими.

В публичних наших інституціях видно ці самі прояви, себто, нахилні до виснаженні і до похворіння, — з браку грошей.

Найгірше, що потреби ростуть, а гроші майліть, якби їх сушила теперішня спека.

Посольство У. Н. Р. має ще одно невиснажене жерело, — напшорти, але такі філантропні інституції, як Червоний Хрест і комітет допомоги українській школі молодіжні роблять боками.

Хочуть працювати, хочуть помагати бідним землякам в їх безстанності, а тут нема як. Той, хто рабні дати, не має що, а той, що має, не хоче. Йому байду!

Ми не перестаємо нахилити цих байдувників, поки вони не зрозуміють, що це злочин дивитися на нужду земляка і не подати йому помічної руки. Ми так довго будемо кракати над головами цих годованих дурбодів і над кофарами цих швишовкавних добродійок, поки не пробудяться їх приспаність.

Кажуть, що ситий годолодно не знає, але наші „ситі“ мабуть ще не забули як вони годувалися і як певно ще осталося в пам'яті якими способами зробились вони ситими.

Ну, отже!

Потішаючим провом єсть утворення української публичної бібліотеки при Червоному Хресті. Таку інституцію, і то не одну, мають тут, у Берліні, Польки і Москалі, тільки Українська не має. Це позичити собі українську книжку, бо не кожного статки на це, щоби собі купити.

Адреса Українського Червоного Хреста в Берліні така: Rosa-Kreuz, Berlin, Charlottenburg, Post-Strasse N. 17. IV.

Коти хто має зайвого долара і добре серце в грудні найприйде і най буде певний, що кожний цент під на підмогу його нещасливого брата-земляка. Шли дини грозушотіть тут утїкати в Галичину і Червоний Хрест помагати їм як може. Одного хлопця, 14-літнього, що в 9 році життя вступив як доброволець до нашого Війська прийняти у себе і хоч несли його до школи. Та поки що, навіть на таку ціль нема грошей.

Не менше потішаючим являється друк книжок в накладі Оренштайна. Ця рухлива фірма, хоч покищо не має майже ніякого збуту, друкує шпороз то нові твори. Одною з останніх новин являється велика, знаменита граматика української мови Д-ра Сімоновича і поетів Івана Франка з творами передним словом Верніволи. Це таке видання, якого Франко за життя не дивлявся. З його в повний ріст стає перед нами постать найкращого поета Галицької України.

Звертаємо увагу нашого загалу на видавництва Якова Оренштайна (з Коломиї); бо поки що він тільки прикритий літніце з нашого боку, а відомо що навіть найбільша енергія і підприємчість має свої границі. — Отже!

АМСТЕРДАМ, Н. Н.

Позичка національної оборони.

Дня 18. вересня б. р. відбулися в нас збори в справі національної позички, на чолі з промовляв наш парох, о. Лев Чамельський з Корос, Н. Н. Намі вступили всі надмілля, що нас не скликав ані Комітет, ані банкір (Чамельський), але скільки наше правительство і наш нарід від проводом д-ра Євгена Петрушевича. Перейшлиши цілу історію нашого уряду від початку аж до вигнання його з нашого рідного краю, б'єдісний зсувув усіх засудити терпіння, як свій уряд перестав, що любий свій нарід, хоча дадше служити йому у вигнанні боротися і наші м'є членами того народу, тому нашим святим обов'язком дати йому всяку можливу поміч.

Тут то поміч наразі мусимо доклатати тим, що кожний, хто тільки може, має купити український бонд.

Присутні вислухали всі б'єди і уважно, як на свідомих людей пристало, і по закінченню зборів всі вийшли до складання грошей як позичку національної оборони.

До серб часу, як перечуваю, наші свідомі громадяни закупили бондів за суму 340 доларів. Але в нас кинулися купити українські бонди і Українка підписали меморіал, котрий по вичисленню відіслано с'єчас на місце призначення.

На с'єр часі тут надмітні, котрі на радний жертевичні владі своєї нації, а не нації, майно і все, що більше, вмагло дав, отже дасть більше, як тільки буде потрібно.

Єсть Вам, добродію Юревичу, в нас дуже важко, бо ви жадаете зайвого гроша на жертевичного народного визволення. На таку малу громаду, як наша, се є дуже гарно, а тим більше патріотично. Ви розумієте прикре положення нашого народу, а ще прикріше положення нашого уряду, котрий той нарід репрезентує. Отже нехай лекше буде Вам на серці і душі, що словачи в нас не мають бути записані золотими буквами в серці кожного українця. Честь і слава тим нашим братам римокатоликам, котрі чинивбуло патріотично українським народом в його неволі!

Наш нарід власті звернівся і зморалізувався господаркою У. Н. Комітету, а як би не так звернуто, то тут можна було зробити великі справи. Займаючи бонди — хоч часи тепер тяжкі (коли внавіть допустити, що господарка У. Н. Комітету була неправильна, то нежеж через неправильність її господарки ми не маємо змоги зробити великі справи, як визволення рідного краю з неволі? — Прим. складала).

Та поимого того наш бонд нарід не покидає віри в можливість зробити великі справи, аби визволити свою батьківщину з рук проклятих навізників. Коби лише Бог дав, аби наша теперішня жертва вишла від і нашому краєви на користь, аби ми мали в нас нічого для свого краю жертви для рідного краю дадше тоді, коли сей край находиться в небезпечі, а не тоді, як ми не гуртять ніякої шкоди. — Прим. складала).

На с'єр часі, аби ми не вийшли з України, ми повинні згуртувати всі сили нашого уряду і наряду та їдти в самостійність рідного краю, і втікати на манаїви, як от до більшовиїв та їхній авантюризм. С'єго свідомий чоловік не може не зробити! Але при цьому в першій м'єрлі любий-свій нарід і уряд, ним вибраний, помагати йому і дїлитися з ним і добром і злом. Правительство не повинно допустити, аби змінилося політичне орієнтація, а ми родились Українцями і такими повинні згинати. Нашим бажанням є побачити вільний і боготий в своїй вільній землі державу української нації, і тому ідеалою ми повинні служити вірно, нехопити помагати нашому уряду в „під-проводом д-ра Є. Петруше-

вича, що тільки чим може і вміє. Кидати народу справу, зрякітись б'єрботи для свого народу, для його добра, удадловатися від купования бондів і від жерте для неї, не влість нікому і ніколи! Тому при теперішній нагоді стараймося закупити як найбільше бондів національної оборони. Згадаймо, що в нас ідуть уряд на чолі з д-ром Петрушевичем не тільки допустою згадкою, але і подбужуванням в собі їдїє помічи в боротбі за свободу рідного краю. В твердїм довірі до нашого уряду і до своїх провідників та до своєї доброї праці, а жортиби і саможертви для добра вілого рідного краю, жам хвилі, коли прийдеться нам поборити, а котрим і вернуту в свою віру від нової війни краю, вірно, спільною працею, вірою в побуду нашої своєї справи, помічю і витривалістю доемося місця у вільній родині нашої держави — своєї самостійної держави.

В. П.

ВУДГЕРВЕН, Н. П.

Закупи українських бондів у нашій місцевості. — Голос польської газети про „закупшешовий Русинф“.

Наші місцеві відділи У. Н. Союзу (ч. 200) має услого 45 членів, між котрими є спорщиків, але не тільки з боку нас, а ми не дималися позду інших наших громад. На зазив нашого дорогого председателя П. М. Ворони і секретаря П. Парашука та на похлік П. Д. Велічкова ми ніч чинили закупи бондів за новажу суму, яку вже відіслано до Вашингтону. Крім того ми вклили відіслати протестній телеграму до Літві-Народа. Одним словом, вудгервенські Українці дали до пізнання своєї доброї Матері України, що вони є вірними її синами та що боротимся її будувати аж до Загину!

А наші брати римокатолики тільки з нами, а не з нами, котрі з них покупали дуже радо бонди, а декотрі не могли цього зробити, бо думають вертатися до старого краю, тож робити нічого не можуть (самі вони показали, що так вивисше свою особисту вигоду, ніж добро свого рідного краю, вони могли закупи українські бонди без подання своїх імен до редакції „Свободи“ (Примітка Редакції). Але вони є да в нас живі (жизнеліть докажуться ділами, а не словами) — Примітка складала).

І скільки наш народ дає бондів, тож за се їм не мають бути записані золотими буквами в серці кожного українця. Честь і слава тим нашим братам римокатоликам, котрі чинивбуло патріотично українським народом в його неволі!

Наш нарід власті звернівся і зморалізувався господаркою У. Н. Комітету, а як би не так звернуто, то тут можна було зробити великі справи. Займаючи бонди — хоч часи тепер тяжкі (коли внавіть допустити, що господарка У. Н. Комітету була неправильна, то нежеж через неправильність її господарки ми не маємо змоги зробити великі справи, як визволення рідного краю з неволі? — Прим. складала).

Та поимого того наш бонд нарід не покидає віри в можливість зробити великі справи, аби визволити свою батьківщину з рук проклятих навізників. Коби лише Бог дав, аби наша теперішня жертва вишла від і нашому краєви на користь, аби ми мали в нас нічого для свого краю жертви для рідного краю дадше тоді, коли сей край находиться в небезпечі, а не тоді, як ми не гуртять ніякої шкоди. — Прим. складала).

На с'єр часі, аби ми не вийшли з України, ми повинні згуртувати всі сили нашого уряду і наряду та їдти в самостійність рідного краю, і втікати на манаїви, як от до більшовиїв та їхній авантюризм. С'єго свідомий чоловік не може не зробити! Але при цьому в першій м'єрлі любий-свій нарід і уряд, ним вибраний, помагати йому і дїлитися з ним і добром і злом. Правительство не повинно допустити, аби змінилося політичне орієнтація, а ми родились Українцями і такими повинні згинати. Нашим бажанням є побачити вільний і боготий в своїй вільній землі державу української нації, і тому ідеалою ми повинні служити вірно, нехопити помагати нашому уряду в „під-проводом д-ра Є. Петруше-

United States Lines. ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ГДАНЬСКА. HUDSON, NEW YORK, OCTOBER 15, DECEMBER 8. PRINCE GEORGE, NEW YORK, OCT. 22, DEC. 10. GEORGE WASHINGTON, NEW YORK, NOV. 12, DEC. 14. Ha Boologes: CENTENNIAL STATE... OCT. 11, NOV. 15, DEC. 15. PANHANDLE STATE... OCT. 25, NOV. 25, DEC. 25. Do Charleston і Bremen: Postilni і найбільші кораблі межі портів Америки і Німеччини. AMERICA... NOV. 1, NOV. 28, JAN. 3. AMERICA... NOV. 12, JAN. 17. У всіх цих кораблях пасажирів третій клас є приміщення в каютах з 2 і 4 ліжками. Вони так достать добрий і зручний харч тільки разів день. Згодують до корабельних агентів. UNITED STATES LINES 45 Broad Way, NEW YORK - Phone WHITNEY 2060. ROOSEVELT, STEWART, WHITEHALL, ETC. NEW YORK. UNITED AMERICAN LINES COMPANY, INC. Менеджер Плавби в рамках U. S. SHIPPING BOARD.

Кіт родив української інтелігенції, котрі примирять за голоду, бо жорстокі Ляхи не дали їм жадних средств до життя — дитини, аби тільки вийшли з породи і породи і що вони не хочуть виреченого того, що виселено з грудий своїх матерей. Баучу багато, дуже багато інших страдальців образів, на які не стало б ми місця тут вчислнати. Нараз перед моїма очима починається друга ява той страшної драми. Баучу, як виступає перший герой (в тієї новий добрий і великий народ), свідомий мій того, яка його буде будучність. З відривом і в правдивим героїством він виконує замахи на особу, яка стоїть на чолі ворожого українському народові мафії. Кожий, хто любить інтересується драматичними виставами, вже при вступі (в першій явці) зрозуміє та згодаеться, аби не було дальший тій драми. Таксамо і той жадок українського студента дав мені зрозуміти, що дальший тій той страдальчої драми буде такий, якого ще світ не бачив і не чує! Дальше бачу перед собою, як панські фільварки і палати ваяляться в поломаний огонь. Бачу, як панська худоба на пасовищах лежить, позозиняючи ноги від затроєння панських пасовищ, Бачу, як панські зарві знищені. Бачу, як панські послика лежать помордовани. Бачу, як панські діти (ті гаузури) вивисли з невинної страждання знищення українського народу) гинуть, воє мухи, від зарві бачу великими буквами „Замая Україна на Палусському“.

КЛІВЛЕНД, О.

Страшна Народна трагедія (в У. Н.)

Четвер, 29 вересня с. р., остання в моїй пам'яті на цей життя. О 10-ї годиної перед полуднем доручив мені листовою часопис, межі котрими перше місто мене в мене „Свобода“. Зі значною першою українською „Свободою“ і на самім вступі бачу великими буквами „Замая Україна на Палусському“.

Прочитавши цілу подію, я почав зупинитись. Аби тільки змісь часописи бачу перед собою страшний трагічний картини, які пересуваються поперед українських мучеників, яких переслідую зв'язка зв'язка образів. Та поимого того наш бонд нарід не покидає віри в можливість зробити великі справи, аби визволити свою батьківщину з рук проклятих навізників. Коби лише Бог дав, аби наша теперішня жертва вишла від і нашому краєви на користь, аби ми мали в нас нічого для свого краю жертви для рідного краю дадше тоді, коли сей край находиться в небезпечі, а не тоді, як ми не гуртять ніякої шкоди. — Прим. складала).

КУПУЮЧИМ ЛОТА ДАРОМ.

Безлатні інформації і вільний тит на односторонній да всім улюблено, але оглядати наші нові, гарні ділянки і лоти. На початку потрібна лише \$25, щоб прийти в будинок експлуататора. П'єлітш да інформації. BUILDING EXTENSION COMPANY, Room 1115, 461-4th Avenue, New York City. Безлатні інформації і вільний тит на односторонній да всім улюблено, але оглядати наші нові, гарні ділянки і лоти. На початку потрібна лише \$25, щоб прийти в будинок експлуататора. П'єлітш да інформації. BUILDING EXTENSION COMPANY, Room 1115, 461-4th Avenue, New York City.

Шведсько-Американська Лінія

24 STATE ST. NEW YORK CITY. ШКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НОВОГО ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ГІТТЕРБУРГ ШВЕЦІЮ ЛЮ. S. S. DROTNINGHOLM відходить OCT. 15. S. S. STOCKHOLM відходить NOVEMBER 12. ЗНИЖЕННЯ ЦІН ШИКОРА ТРЕТІЙ КЛАСИ: ДО ГАМБУРГА... \$10.00 ДО ЛАНЦУТА... \$10.00. Поверити третій класний квиток з Гамбурга до Ланцута... \$5.00. Поверити третій класний квиток з Ланцута до Гамбурга... \$5.00. Шведського м'єрла неможливо, але оглядати наші нові, гарні ділянки і лоти. На початку потрібна лише \$25, щоб прийти в будинок експлуататора. П'єлітш да інформації. SWEDISH AMERICAN LINE, 24 State Street, New York, Chicago Office: 70 Jackson St., Chicago, Ill.

Кождий Чесний МОСКВОФІЛ МУСИТЬ БУТИ ЗА ГАЛИЦЬКОЮ ПОЗАЧКОЮ.

БО ЦЯ ПОЗИЧКА ПОМАГАЄ ВРВІВАТИ ГАЛИЧИНУ З ПАЗУРІВ ПОЛЬЩІ. АНІ ОДЕН ЧЕСНИЙ МОСКВОФІЛ НЕ МОЖЕ БУТИ ЗА ТИМ, ЩОБИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД В ГАЛИЧИНІ ГНОБИЛА ШЛЯХОЦЬКА ПОЛЬЩА.

БО КОЖДИЙ ХТО ВИСТУПАЄ ПРОТИ ПОЗИЧНИ ТИМСАМИ ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬНИ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ, РАБУВАТИ ТА НИЩИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБИТИКІВ В ГАЛИЧИНІ, А ХТО ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬНИ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБИТИКІВ, ТОЙ БЕЗ ОГЛЯДУ НА ЦЕ, ЧИ ВІН ЗАКРИВАЄ СЕБЕ МОСКВОФІЛЬСТВОМ, ЧИ ЧИМ НЕБУДЬ ІНШИМ, ТА ЧИ ВІН СЕ РОБИТЬ ЗА ПОЛЬСЬКІ ГРОШІ, ЧИ БЕЗ ГРОШІЙ — Є НЕ ЧЕСНИЙ МОСКВОФІЛ. НАВІТЬ НЕ ЧЕСНИЙ ЧОЛОВІК — АЛЕ ХРУНЬ, ЗРАДНИК!

БОРОНИТЬ РІДНИЙ КРАЙ! КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

ПРИ НЕБЕСНИХ БРАМІ.

Куди помере Москва, іде до снитих, райських врат. Куди питається Петра: „Показуйте, мій брат, чи воки я дістану тут? Куди нема, прощай!“ Де воки нет, там некаю, ад не насторий рай“.

Як приде Мадра до небес, питається в одио, чи в неби родиться тойкай, гарчине вино? Чи є там паприкаж смачний, немби ми брештє, чи чарданя гуляють так, що не брешають жарт?

Як чеб умре, то сопє, до неба так біжить, питається, чи ниво є і хто його варить. Чи лата прага? Неби є і голка і ковал — без Праги, годий, пивушка і в неби вічний пай.

Як приде Поляк в світлий рай, питається Петра, чи в границях це старих очинца там ціла? Чи є там руський селянин, чи є шинок і жид? Без них нім бідний, він не пан, без них і в неби встид.

А наш мужик, коли помере, біжить у небо їде; Скажи, аногдє святий, чи штаріаєт, тут де? Чи вчєра, білий, як мовляв, полаток-цей узав; щоб тв у неби авпатив, спокій на віки мав“.

Іздатор Воробєвич, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НА УКРАЇНУ

Прямі подорожні до всіх портів України. Довгий курс і подорожником. Обширні місця на Україні. Всі види новітніх кораблів.

Table with 2 columns: Destination and Price. Includes Finland, Zealand, Kronland, Lapland, Samland, Gotland, and Japan.

Table with 2 columns: Destination and Price. Includes Manchuria, Mongolia, and M'insakada.

Table with 2 columns: Destination and Price. Includes White Star Line and International Mercantile Marine Co.

КУПУЙТЕ І ШИРЬТЕ „КРОВАВУ КНИГУ“

Видання „Кривавої Книги“ в Україні. Ця книга містить історію українського народу, його боротьбу за свободу і незалежність. Це єдине видання, яке містить всю правду про Україну. Купуйте і ширьте її в Україні, щоб вона була в руках кожного українця.

STAROKRASNI SPRAWY ПАРТЮРИ ПАРТИ КОРАБЕЛЬНІ ПЕРЕСІЛКА ГРОШИ T. J. HRYSEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

